

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף פ"ב of מסכת גיטין
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes רבי אליעזר וחכמים regarding המגרש את אשתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם אלא לפלוני

If a person divorced his wife and told her you are permitted to marry anyone except for so and so; רבי אליעזר holds she is divorced while the חכמים hold she is not divorced.

The question of whether the Machlokes is only in a case of חוץ מפלוני in which he placed a שיעור, an exclusion in the actual Gett - OR the Machlokes is only in a case of על מנת לפלוני in which he attached a תנאי, a condition, to the Gett.

The question of בקידושין היאך If he gives Kiddushin to a woman and states התקדשי לי חוץ מפלוני You shall become my wife and are forbidden to marry anyone except for so and so, is the Kiddushin effective or not.

קידושין אסר לה אכולי עלמא כהקדש If a person gives Kiddushin to a woman, she becomes his wife, and she is thereby forbidden to all others.

A

ואמר לה
הרי את מותרת לכל אדם
אלא לפלוני

התקדשי לי
חוץ מפלוני

קידושין
אסר לה
אכולי עלמא כהקדש

B

גירושין הרי היא מותרת לכל אדם If a person gives a Gett to his wife, she becomes divorced, and she is released in that she is now permitted to marry all others.

אשת שני מתים ראובן If a woman was considered married to two brothers and they died without children, she does not fall to Yibum to the third brother, because the Pasuk states ומת אחד מהם וגו' יבמה יבא עליה Yibum applies only to a יבמה that has but one זיקה from one husband. However she has two זיקות, one זיקה from שמעון, and also a זיקה from ראובן.

B

גירושין
הרי היא מותרת
לכל אדם

אשת שני מתים

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

המגרש את אשתו
ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם
אלא לפלוני

If a person divorced his wife and told her you are permitted to marry any man other than so and so;

רבי אליעזר מתיר
וחכמים אוסרים

she is NOT divorced.

כיצד יעשה

What must be done according to the Chachamim?

יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה

ויאמר לה הרי את מותרת לכל אדם

He takes the Gett back, gives it to her a second time, and states you are permitted to marry all men.

1

משנה

המגרש את אשתו
ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם
אלא לפלוני

*You are permitted to marry any man
other than so and so*

וחכמים

אוסרים

רבי אליעזר

מתיר

כיצד יעשה

יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה

ויאמר לה הרי את מותרת לכל אדם

*He takes the Gett back, gives it to her a second time,
and states you are permitted to marry all men.*

2 The Gemara asks

איבעיא להו

האי אלא

חוץ הוא

או על מנת הוא

Is the word אלא understood as חוץ, an exclusion, or as a stipulation?

And the Gemara elaborates:

In the lexicon of the Mishnah אלא means חוץ. The Gemara proves this from a Mishnah regarding נגעים, where it cannot be understood otherwise.

2

המגרש את אשתו
ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם
אלא לפלוני

על מנת

a stipulation

חוץ

an exclusion

3 Therefore, the Machlokes must be explained as follows:
 If he said
 הרי את מותרת לכל אדם
 חוץ מפלוני
 You are permitted to marry any man except for so and so;
 חכמים אוסרים
 The Gett is not valid at all, and she may not marry anyone,
 because
 דהא שייר לה בגט
 The Gett does not release her completely; and as the
 Gemara later explains
 דבעינן כריתות וליכא
 The Pasuk states כריתות וליכא; a Gett must be a complete
 severance, while here she is still bound to him regarding
 פלוני.
 However,
 רבי אליעזר מתיר
 The Gett IS valid, because רבי אליעזר derives from the
 following Pesukim that בגט לה שייר does NOT invalidate
 the Gett.

אבל בעל מנת מוודו ליה
 However, the Chachamim agree that if he states
 הרי את מותרת לכל אדם
 על מנת שלא תנשאי לפלוני
 You are permitted to marry any man on the condition that
 you do not marry so and so, the Gett IS valid, because
 מידי דהוה אכל תנאי דעלמא
 It is no different than any other תנאי; because a תנאי does
 not limit the כח of the actual Gett. She is released
 completely, but merely with a condition attached to the
 Gett. In other words, the גט theoretically permits her even
 to פלוני; it's the תנאי that does not allow her to marry פלוני.

3

If he said
הרי את מותרת לכל אדם
חוץ מפלוני

וכחמים
אוסרים

because
דהא שייר לה בגט
The Gett does not
release her completely

דבעינן כריתות וליכא
The Pasuk states כריתות וליכא
a Gett must be a complete severance,
while here she is still bound to him

רבי אליעזר
מתיר

He derives from
the following Pesukim
that שייר לה בגט
does not invalidate
the Gett

אהל "היא חנת" מודו ליה
הרי את מותרת לכל אדם
על מנת שלא תנשאי לפלוני

You are permitted to marry any man
on the condition that you do not marry so and so
the Gett is valid, because

מידי דהוה אכל תנאי דעלמא
It is no different than any other תנאי

4 The Gemara then cites the two Pesukim from which רבי שייר לה בגט derives that the Gett is valid even though שירר לה בגט 1.

רבי ינאי says, because the Pasuk states ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר She leaves his home and marries another person. The words איש אחר refer to one person, and therefore אפילו לא התירה אלא לאיש אחר הפירוט הוא זה מגורשת Even if the Gett permits her to only one person, the Gett is valid regarding that person. While the Chachamim hold לכל איש ואיש The word איש does not refer to one person, but rather to each and every person.

2. רבי יוחנן says, because the Pasuk regarding a Kohen states ואשה גרושה מאישה לא יקחו A Kohen may not marry a woman who is divorced from her husband. The words גרושה מאישה imply אפילו לא נתגרשה אלא מאישה נפסלה מן הכהונה Even if she was only divorced from her husband but was not released to marry others, the Gett disqualifies her to a Kohen. However, in our case where she WAS released to marry others with the exception of one person, the Gett is valid, and she may marry anyone except for that one person. While the Chachamim hold איסור כהונה שאני The Pasuk considers this a Gett only regarding the Issur of marrying a Kohen, but not regarding other matters.

=====

4 שירר לה בגט holds a Gett is valid even if רבי ינאי ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר רבי ינאי

ואשה גרושה מאישה לא יקחו רבי יוחנן

A Kohen may not marry a woman who is divorced from her husband. The words גרושה מאישה imply אפילו לא נתגרשה אלא מאישה נפסלה מן הכהונה Even if she was only divorced from her husband but was not released to marry others, the Gett disqualifies her to a Kohen.

The Chachamim hold איסור כהונה שאני It is a Gett only regarding the Issur of marrying a Kohen, but not for other matters.

The words איש אחר refer to one person, and therefore אפילו לא התירה אלא לאיש אחר הפירוט הוא זה מגורשת Even if the Gett permits her to only one person, the Gett is valid regarding that person.

The Chachamim hold לכל איש ואיש The word איש does not refer to one person, but rather to each and every person.

5 The Gemara cites a Braisa in which רבי יוסי ברבי יהודה disagrees with our Mishnah and says that the Machlokes is only in a case of על מנת שלא תנשאי לפלוני
 And the Machlokes is explained as follows:
 רבי אליעזר מתיר
 The Gett is valid, because מידי דהוה אכל תנאי דעלמא
 A איש is not a שוור. She is released completely, but with a condition attached to the Gett. Therefore, she is permitted to marry anyone except for פלוני. While חכמים אוסרים
 The Gett is not valid, because הכא שייך לה בגט
 This איש IS considered a שוור in the גט, because practically, she cannot marry פלוני.
 =====

5

רבי יוסי ברבי יהודה
The Machlokes is only in a case of
על מנת שלא תנשאי לפלוני
 רבי אליעזר מתיר
אוסרים
הכא שייך לה בגט
 רבי אמי
מידי דהוה אכל תנאי דעלמא
This איש is considered a שוור in the גט, because practically, she cannot marry פלוני.

6 The Gemara goes on to ask בקידושין היאך What is the Halachah in a similar case of Kiddushin? If a man gives a woman Kiddushin and states התקדשי לי חוץ מפלוני
 You shall become my wife and are forbidden to all men except for פלוני; is the Kiddushin effective or not?
 תיבעי לרבי אליעזר
 תיבעי לרבנן
 The question can be asked according to both רבי אליעזר and the Chachamim
 תיבעי לר"א
 Do we say that רבי אליעזר agrees that regarding Kiddushin חוץ מפלוני is NOT valid, because only regarding Gett חוץ מפלוני is valid, because דכתיבי קראי
 The Pesukim of לאיש אחר and מאישה גרושה specifically teach that a Gett is valid if it only releases her partially.
 However, regarding Kiddushin קנין מעליא בעינן
 The husband must acquire her completely in that she becomes forbidden to all.
 OR
 We say that רבי אליעזר holds that even regarding Kiddushin חוץ מפלוני is valid, because there is a היקש, a comparison of Kiddushin to Gett through the words והיתה in the Pasuk ויצאה מביתו והלכה לאיש אחר
 And just as a partial Gett is valid, a partial Kiddushin is valid as well.

6

בקידישין היאך
 What is the Halachah in a similar case of Kiddushin?
 If a man gives a woman Kiddushin and states התקדשי לי חוץ מפלוני
תיבעי לרבי אליעזר
 Does he agree regarding Kiddushin that חוץ מפלוני is not valid
 Only regarding Gett is חוץ מפלוני valid, because the Pesukim of גרושה מאישה and לאיש אחר teach that a Gett is valid if it only releases her partially.
 However, regarding Kiddushin קנין מעליא בעינן
 The husband must acquire her completely in that she becomes forbidden to all.
 OR
 We say that he holds that Even regarding Kiddushin חוץ מפלוני is valid because there is a היקש, a comparison of Kiddushin to Gett through the words והיתה ויצאה

7 And
 תיבעי לרבנן
 Do we say that the רבנן agree that regarding Kiddushin חוץ מפלוני is valid, because only regarding Gett is חוץ מפלוני not valid, because
 דבעינן כריתות וליכא
 The Pasuk states ספר כריתות, that a Gett must be a complete severance, while here she is still bound to him regarding פלוני. However, regarding Kiddushin
 התם קנין כל דהו
 The Kiddushin is valid even if it only partially restricts her.
 OR
 The רבנן hold that even regarding Kiddushin חוץ מפלוני is not valid, because of the היקש of ויצאה והיתה
 The Gemara concludes
 בין לרבי אליעזר בין לרבנן
 בעינן ויצאה והיתה
 Therefore, in this case of התקדשי לי חוץ מפלוני
 We have the same Machlokes, but in the reverse:
 רבי אליעזר אוסר
 וחכמים מתירים
 According to רבי אליעזר it's a valid Kiddushin, while according to the חכמים it's not a valid Kiddushin.

7 תיבעי לרבנן
 Do they agree that regarding Kiddushin חוץ מפלוני is valid,
 Only regarding Gett is חוץ מפלוני not valid, because
 דבעינן כריתות וליכא
 here she is still bound to him regarding פלוני.
 However, regarding Kiddushin התם קנין כל דהו
 The Kiddushin is valid even if it only partially restricts her.
 OR
 We say that the רבנן hold even regarding Kiddushin חוץ מפלוני is not valid, because of the היקש of ויצאה והיתה
 The Gemara concludes
 בין לרבי אליעזר בין לרבנן
 בעינן ויצאה והיתה
 Therefore, in this case of התקדשי לי חוץ מפלוני
 We have the same Machlokes, but in the reverse:
 רבי אליעזר אוסר
 וחכמים מתירים



8

The Gemara continues that according to רבי אליעזר it would be possible for a woman to be married to two husbands simultaneously; and although she is prohibited to each one because she is אשת איש of the other, it is relevant in a case of Yibum regarding the Halachah of אשת שני מתים

If a woman was considered married to two brothers ראובן and they both died without children, she does not fall to Yibum to the third brother, because the Pasuk states ומת אחד מהם וגוי יבמה יבא עליה applies only to a יבמה that has but one זיקה from one husband. But if she has two זיקות, one זיקה from ראובן, and also a זיקה from שמעון there's no Yibum.

As the Gemara elaborates

בא ראובן וקידשה חוץ משמעון ובא שמעון וקידשה חוץ מראובן ומתו שניהם

If ראובן first gave a woman Kiddushin forbidding her to marry everyone except his brother שמעון; then שמעון gave her Kiddushin forbidding her to marry everyone except his brother ראובן, and then they both died מתיבמת ללוי

ואין אני קורא בה אשת שני מתים

She does fall to Yibum to the third brother לוי, and she is not considered the wife of both brothers, because

קידושי דראובן אהנו

קידושי דשמעון לא אהנו

Only ראובן's Kiddushin is effective, because it did restrict her to all others, but שמעון's Kiddushin is not effective, because it did not restrict her to anyone, because, as Rashi explains

שהרי אסורה ועומדת על הכל חוץ מראובן

She was already forbidden to all through ראובן's Kiddushin, and remains permitted to Ruvain.

However,

בא ראובן וקידשה חוץ משמעון ובא שמעון וקידשה סתם

If ראובן gave her Kiddushin forbidding her to marry everyone except for his brother שמעון, then שמעון gave her Kiddushin forbidding her to marry everyone, including ראובן,

אינה מתיבמת ללוי

She does not fall for Yibum to לוי, because she is אשת שני מתים, because

דקידושי ראובן אהנו למיסרא אעלמא

וקידושי דשמעון אהנו למיסרא אראובן

ראובן's Kiddushin was effective in that it restricted all others, and שמעון's Kiddushin was effective in that it restricted ראובן.

=====

8

The Gemara explains that according to רבי אליעזר it would be possible for a woman to be married to two husbands simultaneously

אשת שני מתים

If a woman was considered married to two brothers and they both died without children, she does not fall to Yibum to the third brother, because the Pasuk states

ומת אחד מהם וגוי יבמה יבא עליה

applies only

to a יבמה that has but one זיקה from one husband.

But if she has two זיקות, one זיקה from ראובן, and a זיקה from שמעון - there's no Yibum.

ובא שמעון

וקידשה

חוץ מראובן

Then ראובן gave her Kiddushin forbidding her to marry everyone except his brother שמעון

ומתו שניהם

מתיבמת ללוי

קידושי שמעון לא אהנו

ואין אני קורא בה אשת שני מתים

בא ראובן

וקידשה

חוץ משמעון

If ראובן first gave a woman Kiddushin forbidding her to marry everyone except his brother שמעון

קידושי ראובן אהנו

שהרי אסורה ועומדת על הכל חוץ מראובן Kiddushin, and remains permitted to Ruvain

ובא שמעון

וקידשה

סתם

Then שמעון gave her Kiddushin forbidding her to marry everyone, including ראובן

ומתו שניהם

אינה מתיבמת ללוי

בא ראובן

וקידשה

חוץ משמעון

If ראובן gave her Kiddushin forbidding her to marry everyone except for his brother שמעון

Because she is

אשת שני מתים

דקידושי ראובן אהנו למיסרא אעלמא

וקידושי שמעון אהנו למיסרא אראובן

ראובן's Kiddushin was effective in that it restricted all others, and שמעון's Kiddushin was effective in that it restricted ראובן.



9 The Gemara continues;

בעי אביי

אמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מראובן ושמעון
 וחזר ואמר לה לראובן ושמעון
 מהו

If the husband stated you are permitted to all except for
 ראובן and שמעון, and then he stated, you are permitted to
 ראובן and שמעון.

Do we say

מאי דאסר שרא

He added to his initial statement, and he now released her
 also to ראובן and שמעון,

OR

מאי דאסר שרא

ומאי דשרא אסר

He retracted from his previous statement, and now
 released her only to ראובן and שמעון, but he restricted her to
 all others.

The Gemara proceeds with several other questions, but
 they remain unresolved.

9

כ"י אביי

אמר לה

הרי את מותרת לכל אדם

חוץ מראובן ושמעון

וחזר ואמר לה לראובן ושמעון

מהו

מאי דאסר ומאי דשרא
 אסר שרא

*He retracted from his
 previous statement, and now
 released her only to ראובן
 and שמעון, but he restricted
 her to all others.*

מאי דאסר שרא

*He added to his
 initial statement,
 and he now
 released her also to
 ראובן and שמעון*

?